

تزریق داخل نخاعی هیدرو کورتن در درمان سیاتیک

نقارش

دکتر شفیهیان راه

رئیس بخش داخلی بیمارستان راه آهن

بغیر از اولسر معده و اثنی عشر یکی از بیماریهایی که در بین کارمندان راه آهن بشیوع دیده میشود سیاتیک است بقسمی که در سال گذشته بین ۱۴۴۲ نفر بیماری کده بخش طبی بهداری راه آهن مراجعه کرده بودند ۲۶ نفر یعنی تقریباً ۲ درصد بیماران مبتلا به سیاتیک بوده که تماماً در اثر هر نی دیسک بوده است .

صرف نظر از مواردیکه عمل جراحی ایجاد میکرده از نقطه نظر طبی درمان بیماران با استراحت کامل در روی تخت (که بنظر نگارنده اساس درمان این بیماران است) و داروهای مسکن درد از ترکیبات سالیسیله گرفته تا ترکیبات پیرازولونی و غیره چه بصورت خوراکی و چه از راه تزریقی بکار برده ایم ولی در تمام این طرق پس از ۵ الی ۷ روز درد بیمار از بین رفته یا کاسته شده است اما در نزد ۳ بیماری که در اثر هر نی دیسک دچار درد شدید سیاتیک بوده اند با تزریق داخل نخاعی هیدرو کورتن توانسته ایم از درد شدید آنها پس از مدت کوتاهی که از ۲۴ ساعت تجاوز نمی نمود جلو گیری بعمل بیاوریم .

طرز عمل

مطابق طریقی که در بندل مایع نخاع معمول است از محل پنجمین فقره کمری وارد مایع نخاع شده و ۵ سانتی متر مکعب از مایع را کشیده بجای آن ۷۵ میلی گرم محلول هیدرو کورتن را به آهستگی تزریق میکنیم و پس از آن بیمار بدون حرکت تامدت ۶ الی ۸ ساعت بقفا میخوابد کم کم پس از دوازده ساعت از شدت درد کاسته شده و پس از ۲۴ ساعت تقریباً درد بیمار از بین رفته است فقط در یک مورد ما ناچار شدیم که دو روز بعد به تزریق دیگری مبادرت نمائیم والا در دو مورد دیگر فقط یک تزریق برای تسکین درد کافی بوده است . عوارض حاصل از این کار بسیار ناچیز میباشد بقسمی

که فقط در دو مورد سردرد مختصری بیماران پیدا کردند والا عارضه مهم دیگری پیدا نشده است مسئله مهمی که در امتحان شیمی مایع نخاع این بیماران جلب نظر کرد ازدیاد مقدار قند آن بود بقسمی که قند مایع نخاع این بیماران بین ۰٫۷۸-۱ گرم نوسان میکرد اینک بشرح حال بیماران میپردازیم .

الف - علت مراجعه : م - ۴۳ ساله پلیس راه آهن دولتی ایران بعلت دردی که در امتداد پای چپ احساس میکند مراجعه وبستری شده است

سابقه بیماری : بیمار شش سال قبل دردی در ناحیه کمر و ستون فقرات داشته که پس از مداوای لازم بر طرف شده است و تا یکماه قبل ناراحتی از این بابت نداشته است تا اینکه یکماه قبل دوباره همان قسمت درد گرفته و کم کم درد تمام پای چپ را فرا میگیرد

معاینه بیمار : بیمار بست باحال عمومی نسبتاً خوب که تمام دندانهایش کثیف بوده و پیوره دارد مرتب سیگار میکشد واز درد پای چپ و بیخوابی شکایت دارد در معاینه ای که از دستگاہها بعمل آمد هیچکدام ضایعه ای نداشتند در معاینه پای چپ بمنظور تجسس وجود نورالژی سیاتیک تمام نقاط والکس دردناک بوده علامت لازک وسیکار شدیداً مثبت است ونیروی عضلانی در پای چپ بطور محسوس کمتر از پای راست است

مقدار قند مایع نخاع ۰٫۷۰ گرم در لیتر ویک لئفوسیت در هر ۱۲ میسندان میکروسکوپی وجود دارد

ب - علت مراجعه : م ۲۸ ساله کارمند راه آهن اهل زنجان بعلت درد قسمت کمر وخاجی وستون فقرات وپای راست مراجعه وبستری شده است .

سابقه بیماری : بیمار در شش ماه قبل در تعقیب بلند کردن جسم سنگین احساس درد شدیدی در قسمت تحتانی ستون فقرات کرده است که ابتدا زیاد ناراحت کننده نبوده ولی بتدریج در اثر ادامه بکار و نداشتن استراحت درد شدت یافته و پای راستش را هم فرا گرفته است .

معاینه بیمار : مردی است باحال عمومی خوب وروحیه قوی که از درد ناحیه

لمبرستون فقرات و پای راست شکایت دارد. در هیچ یک از اعضاء عارضه مهمی دیده نشد پای راست نسبت به پای چپ دارای نیروی عضلانی کمتری بوده و عضلات پای راست شل و نرم است. علامت لاسک و بونه و سیکار شدیداً مثبت و رفلکس آشیل آبولی است قند مایع نخاع ۰۷۳ گرم در لیتر و ۱۰ لنفوسیت در هر ۱۱ میدان میکروسکوپی دیده میشود.

ح - علت مراجعه : ش - ۵۵ ساله کارگر راه آهن دولتی ایران بعلت دردی که در قسمت کمرستون فقرات و تمام پای راست داشت مراجعه و بستری گردید سابقه بیماری: بیمار در حدود ۹ سال قبل در تعقیب بلند کردن یک قطعه آهن سنگین دچار درد شدیدی در ناحیه لمبرستون فقرات شده است که پس از چند روز درد تمام پای راست نیز بان اضافه شده است.

در عرض این مدت ۹ سال گاهگاهی بیمار به طبیب مراجعه و بهبود موقتی حاصل میشده است.

معاینه بیمار : پیر مردی است شاداب با روحیه و حالت عمومی خوب که جز درد ناحیه لمبرستون فقرات و پای راست شکایت دیگری ندارد. در معاینه ای که از دستگاههای تنفس، گوارش، قلب، عروق و غدد لنفاوی بعمل آمد ضایعه ای مشاهده نشد.

در معاینه دستگاه عصبی رفلکس آشیل پای راست حالت پارکس داشته و همچنین تمام عضلات پای راست بخصوص سمت خلفی ساق پا و کفل راست نسبت به طرف مقابل شل و دارای تونسیته کمتری است خط کفلی طرف راست باندازه دو سانتیمتر پایین تر از طرف چپ است.

آزمایش لاسک و بونه شدیداً مثبت است آزمایش مایع نخاع مقدار ۷۸ سانتی گرم قند در لیتر نشان داده است و در هر ۱۲ میدان میکروسکوپی یک لنفوسیت دارد.